

TIDEVARVET

Vad har hänt? Hungermarscher i England.

GUDS GRÖNA ÄNGAR har varit även den sistförflutna veckans stora stridsfråga. Några övermaga nazist-unglingar fann det tillståndigt att uttrycka sin åsikt medelst ruttna tomater och stinkbomber samt genom att lemlästa en mulatt, för tillfället anställd i teaterns tjänst. Tilltaget fläckar och märker mera gärningsmännen än offen.

Mera att fästa sig vid är den samlade opinionen som från statskyrkopräster, fri-religiöst och nykterhetsvänligt håll fram-förts, med begäran om förbud för pjäsens vidare uppförande. Man kan medge att det är en fråga om omdöme och smak huruvida en pjäs som denna — trots den allmänt erkända höga konstnärliga nivå som präglar dess utförande på Dramaten — tål att överflyttas från en mera ursprungligt tänkande och kännande värld till vår kallt intellektuella. Men man måste på det skarpaste reagera emot kravet på att myndigheterna skulle åtaga sig att genom ett förbud mot pjäsens vidare uppförande försvara Gud.

STYRELSEN FÖR A.-B. KREUGER & TOLL samt bolagets revisorer ha av konkursförvaltarna fått mottaga stämning med yrkande på skadestånd för de förluster som genom den bristfälliga förvaltningen tillskyndats bolaget. Konkursförvaltarna anse att styrelsens ledamöter i otrolig grad försummat sina skyldigheter som låtit Kreuger praktiskt taget ensam styra och ställa. Målet mot styrelsen förkommer först den 25 april 1933.

NORGES FÖRSVARSMINISTER QUISLING har begärt åtal mot kaptenen i norska marinen Olaf Kullman för uppvigling och förberedelse till krigsförberedelse samt för anslag mot statens självständighet och säkerhet. Anledningen är kapten Kullmans anförande vid Antikrigskongressen i Amsterdam, där han förklarade att det också är officerarnas sak att göra uppror mot kriget i handling — i enlighet med Kellogg-paktens bud och tills avrustning är upp-nådd. Kapten Kullman, som tillhör norska Arbejderpartiet, har i ett intervju-uttalande för D. N. understrukt att det numera är militärapparatusens uppgift att användas huvudsakligen för bevakning, inspektion o. dyl. och att befälet själv måste se till att detta blir fallet och att inte de sittande regeringarna ge efter för krigiska påtryckningar. Saken har väckt stort uppseende.

Upplysningen

Parlamentarismens problem aktuellt i Danmark.

En vädjan för världens fångar.

Ny svensk verklig-hetskildring.

Av Emy Ek.

Glädjande moder.

Av Maria Lazar.



På Amsterdamkongressen uppträdde en strålande sjuttiosexåring, den engelske arbetarledaren Tom Mann. Han satt en dag under lunchrasten tillsammans med en ung kamrat ute på den soliga gräsplanen framför kongresshallen och berättade om sitt arbete i den engelska arbetarrörelsens tjänst. Hans bruna ögon glänste, han uttryckte sig i den intelligenta människans överlägsenhet och hela hans personlighet präglades av ungdomlig värme, temperament och kraft.

För gamla tiders arbetarkämpar har namnet Tom Mann klangen av en fanfar. Som tiodrig pojke började han arbeta i gruuvorna, vid tolv års ålder fick han uppleva en hemsk gruuvard och själv räddades han och övergick så småningom till metallindustrin. Den snart därpå inträffade förkortningen av arbetstiden inom denna industri utnyttjade Mann för att skaffa sig bättre kunskaper och hela sitt liv har han sedan stått bland de främsta i ledet, när det gällt arbetarrörelsens frammarsch. Ganska tidigt blev Tom Mann medlem av oavhängiga arbetarpartiet vars generalsekreterare han varit, men i sin kamp för en radikaliserande av den engelska factörensörörelsen drogs han alltmållt till den »direkta aktionens män» och övergick 1912 till syndikalismen.

Som inspirationskälla, som ledare och organisatör har Tom Mann gjort sig ett historiskt namn i samband med flera allvarliga och betydelsefulla strejker, exempelvis gasarbetar- och dockarbetarstrejkerna 1889, transportarbetarstrejken 1912, och genom sitt arbete för hela grovvarbetarkärens organiserande bidrog han till den viktiga omstöpnigen av den engelska arbetarrörelsen, där de organiserade kvalificerade och de oorganiserade olärdarna ursprungligen skildes åt genom en översstiglig klyfta.

Tom Mann berättade för mig på sitt utpräglade personliga sätt hur han nu med hela sin kraft slagit sig på organiserandet av de arbetslösa.

— Vi anser detta vara så viktigt att vi koncentrerar oss på det också i vårt arbete för antikrigsstyrelsen, sade han. Vi vill få dem att förstå att arbete i ammunitionsfabriker, vid vapentransporter och krigsfartyg ytterligare utarmar arbetarklassen — därför att du arbetar där, är vi andra utan arbete. Arbetarna måste förstå detta, i stället för att vara glada åt att ha fått ett jobb. National unemployed workers movement har blivit en mäktig rörelse och väldiga arbetslöshetsdemonstrationer, s. k. hungermarscher, har anordnats vid olika tillfällen. Men vi har blivit mottagna som fiender, min kamrat här blev förra gången slagen tills han kastades till marken — — —

Så har denne gamle man återigen kommit att stå mitt i dagens mest brinnande kamp. Till den 30 oktober förberedes nu, som också de svenska tidingarna meddelat, den största hungermarsch som hittills ägt rum. 3 miljoner människor äro f. n. utan arbete i England. I en väldig demonstration, som skall samla deltagare från hela riket, från Skottland, Cornwall, Lancashire och Wales, och som skall avslutas i London, komma dessa arbetslösa och brodlösa medborgare att fördra sin rätt av de lagstiftande myndigheterna. London har redan under den gångna månaden upprepade gånger fått bevittna blodiga sammanslåttningar mellan polisen och de arbetslösa. Det stolta engelska samhället skakas i sina grundvalar.

I sina kommentarer till dessa ödesdigra händelser skriver The New Leader att tiden nu är kommen för de arbetslösa att i handling fördra sin mänskliga rätt. Parlamentet skall nu åter sammanträda för att förspilla tiden med smågräl de kapitalistiska partierna emellan men ingen-ting blir gjort som kan underlätta arbetarnas och de arbetslösas dagliga kamp. Englands arbetare upplevde förra hösten det hårdaste slag som någonsin i historien riktats av en regering mot arbetarrörelsen: hela besparingsprogrammet mot krisen genomfört på arbetarnas bekost-

Sven Stål:

Guds gröna ängar.

För tre år sedan läste jag »The Green Pastures» och blev fullständigt övervuldad — jag greps av den färgglada naiviteten — och med den kännedom jag hade om negerernas liv och leverne, tvekade jag inte att identifiera Marc Connelly's legenspel som »the real thing». I genomläsandets timmar passerade min barndoms religionsvetande revy — jag förvånade mig själv med att känna till så mycket av Mose bok — jag var faktiskt bibelsprängd. På min inrådan genomläste en av våra regissorer stycket — men han såvill som jag ställde sig tvekan inför uppgittens orealiserbarhet. Var finna den rätta överuppsättaren? Den rätta tonen — den ursprungliga himmelska högheten, som även i de babyloniska scenerna, trots handlingens brutalitet, måste finnas där. Jag lade åt sidan pjäs exemplaret halvt övertygad om uppförandets ogörlighet — och nu, sedan jag upplevat Dramatens framförande av stycket, kan jag inte säga att jag är mera övertygad. Snarare det motsatta.

Den prästerliga reklamen, polemikerna och tomatkastningen förvänar mig inte! Legenspetsets form, vita akrorer utspökade till neger — etc. etc. mildrar inte

handlingens bryskhet — ty utan naturbarnets botenfösa naivitet, den froskvuldiga airen, kan inte replikerna få avsedd verkan. Aktörerna kan inte klandras och det är inte min mening att göra det — men just deras vita mentalitet lade alla hinder i vägen för att skapa den stämning, den predikoton som jag är övertygad om att svartingarna själva lyckats förläna texten.

Dekorationsartisten, herr Skawonius, har en aldeles för artistiskt raffinerad fantasi — och hans del av framförandet är beundransvärt in i detalj. En så frodig och ändå affischaktigt rätlinjig scen-dekorator har inte Sverige kunnat uppvisa på många år. Den unge mannen är närmast genial — men människökinnare är han inte — han ser inte den levande individen i motsättning till sina dekorationer. Inramningen — det spartanska negerkapellets trista ram, med orgelläktrarna ovanför — hade ingen organisk motsvarighet i de fantastiska bilder som han sedan lät rulla upp i bakgrunden. Stilen bröts, religionfantansen blev ett konstnärligt koncentrat, inte själva legensdens ursprung. Att uppnå det fullkomliga med hemsvärdat neger är nog

(Forts. å sid. 4.)

Postverket och äktenskapet.

Generaldirektör Örne har i sitt tal till den i dagarna avslutade andra post-assistentkursen ställt statens-postverkets intressen i ett motsatsförhållande till de smoderna äktenskapsens intressen — d. v. s. där båda parterna ha avlöpnade befattningar — som innehåller en hel del anmärkningsvärda och diskutabla synpunkter. Hittills har det som bekant så gott som uteslutande varit de kvinnliga tjänstemännen, som i diskussionen om de gifta befattningshavarnas problem dragits fram såsom mindre önskvärda. Nu har generaldirektören kastat in även de manliga i denna diskussion, men på ett sätt som tydligt låter förstå, att det i

grunden fortfarande är på kvinnorna i verket som svårigheterna bero!

— Rent abstrakt sett föreligger för »kvinnor i statsjänst» intet problem alls, säger hr Örne. Kvinnorna äro av staten tillförsäkrade likställighet med männen, och äktenskapet är, heter det, en privat-sak, med vilken en verkställes icke har att göra. För min del erklänner jag mycket gärna att kvinnorna äro i många avseenden förfärliga som tjänstemän, och jag hyser ingen tvekan att befordra en daglig kvinna, för vilken skötandet av tjänsten framstår såsom den verkliga livsuppgiften och som själv är villig att underkasta sig de besvärigheter och det ökade ansvar som följa med en befordrad ställning. Erfarenheten visar emellertid att ett mycket litet antal kvinnor ådagalägga benägenhet att göra detta. I varje fall finns det ett betydligt större antal män än kvinnor som för att vinna befordran söka sig ut i landet till platser där både leyoads- och arbetsförhållandena äro synnerligen ogynnsamma.

Nu är saken den, att det ännu inte finns någon erfarenhet byggd på jäms-tälldhet i befordringshänseende mellan män och kvinnor. De två kvinnliga post-

(Forts. å sid. 4.)

nad. Nu gäller det att inte svika sin klass.

Det är väldiga uppgörelser som förestå. — Vårt mål, sade Tom Mann, är att revolutionera de gamla tackföreningarna genom propaganda utom och inom dem och vi hoppas att genom vår minoritetsrörelse så småningom få varena medlem till en målmedveten motståndare till varje form av imperialism och förtryck.

Men nu är det först den omedelbara svälten och det dagliga brödet det gäller.

C. H.



Läckert och hälsosamt
är smörgåsbrödet

UPLANDSKUBBEN

I hygienisk förpackning hos Eder handlande.
Undvik efterapningar!

Begär uttryckligen Uplandskubben!

TIDEVARVET

REDAKTIONSKOMMITTÉ:

Ellin Wägner,
Elisabeth Tamm,
Ada Nilsson,
Honorable Hermelin.

REDAKTÖR:

Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:

Ada Nilsson

Utkommer varje helgfri lördag.
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. N. 48 42.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén
Norralandsgatan 18,
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvs-
Boutredningar och testamente-
vårdningssuppdrag. Även skriftlig
förklaringsgrupp.

TANDLÄKARE

Tandläkare
Per-Einar Fryklöf

Norr Mälarsstrand 76, 7 tr.
Mottagn. kl. 12,30-1,30, 6-7 e. m.
samt pr. tel. K. 242 46.
Låga taxor. Rådfråg. kostnadsfri.

Tandläkare

Eva von Heideman
Mottagning enligt överenskommelse.
Östermalmsstorg 5, 3 tr. Tel. 736 54.

Tandläkare

EDVIN HINDERS,
Torsg. 41 (med Odengat. o. S:t
Eriksгат.) Mottagn. enl. överens-
kommelse (även Söndagar).
Tel. (3) 878 70.

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19

Mottagar inackord även för längre tid
Tryggt och ögyn. vård.
Tel. 778 24.

Liliesjöb's

Parfumeri- och Sjukvårdsaffär
STOCKHOLM

Butiker:
Fälthemsgränd 16 — Tel. Kh. 59 82
Hantverkargatan 85 — Tel. Kh.
80 88
Söndergårdsg. 109 — Tel. Va. 170 25.
Aderbräckstrumpor — Hållförsäkring
— Maggördlar — Bräckband — Sa-
nities- och Förbandsartiklar — Karls-
löv gratis.

Klockarebolagets

Begravningsbyrå,
Skoppareg. 39. (673456, N. (20)6098.
Filiater: St Paulsg. 15. Sö. (40)3087.
Agneg. 40. Kh. (5)335 28.
Efter affärstid Sö. (40)42 40.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 • • 73 37
GGÖTATAN 52 • • 33109

Tandläkare

EMIL LINDBLADS
PRIVATKLINIKER

Stockholms största och modernaste
tandkliniker för alla samhällsklasser.

Östermalms.
Kommendörsg. 16. Tel. 728 50, 728 70

Kungsholmen:
Hantverkarg. 37, Tel. K. 37, K. 37 38

(Bostadsbyggnads- u. Konungslöjansväg)

Mottagn. 8.30-9, 1.30-2, 6-7.

Tandvård behandlas hela dagen 8-7

Lördagar stänges 4 (sommarlov. 2).

Kostnadsfri rådfrågning.

Endast exam. tandläkare.



Den 29 Okt. 1932.

Parlamenta-
rismens pro-
blem aktuellt
i Danmark.

Från Danmark bebådas, att nyval av Folketinget kommer att äga rum den 16 november. Anledningen ligger i första hand något förbluffande, nämligen att Landstinget väntas komma att avslå den nyvalen av Folketinget antagna valutalagen, som skulle ersätta den nuvarande, vars giltighet snart utlöper. Det blir sålunda den kammare, som sagt ja till regeringsförslaget, och icke det nejsägande Landstinget, vilket ju för övrigt helt nyigen stod under partiell omval, som blir upplöst. Men saken är den, att om den nyvalda andra kammaren, eller Folketinget, återigen antar regeringsförslaget, så har regeringen rätt att upplösa Landstinget i sin helhet. Detta är dock en mycket vidlyftig historia, varför man räknar på att högeroppositionen i Landstinget under tiden skall uppge sina försök att trots sin minoritetställning lamsla regeringsvalutalag.

Men bakom denna strid om ekonomiska frågor ligger den viktiga parlamentariska frågan, i vad mån en första kammare kan förhindra maktens tyngdpunkt att ligga hos den direkt folkvalda andra kammaren, och därmed också hur mycket avgränsat i sista hand skall ligga hos folket i val.

Det har erinrats om att en situation, liknande den i Danmark nu inträdda, förelåg i svenska riksdagen under Karl Staaffs första statsministertid 1906. Det gällde då rösträttsfrågan. Andra kammaren hade antagit regeringspropositionen, men första kammaren ville ej lyssna till Staaffs manande ord om vad klockan var slagen, varför rösträttsfrågan föll. Ty kung Oskar, utgående från de båda kamrarnas likaberättigande, avstog Staaffs förslag att upplösa andra kammaren. Regeringen avgick, och rösträttsfrågans lösning blev till föga båtand uppskjuten. (Vi hade annars undgått vårt nuvarande proportionella valsystem.)

Stauing behöver icke frukta nå-

En vädjan
för världens
fångar.

Erfarenheten har lärt oss att brottsligheten stimuleras genom grymma bestraffningsmetoder och att enda vägen att komma till rätta med den är att tillämpa mänskliga och vetenskapligt försvarliga metoder.

Med dessa ord slutar ett uttrop, som Howard League, förbundet för straffreform, riktat till Nationernas förbunds trettonde församling.

Detta förbund, som har sitt säte i London, har sedan många år vid olika tillfällen vänt sig till N. F. med energiska påpekanden av de föräldrade metoder med tortyr i olika former som faktiskt ännu lever i civiliserade länders straffsystem. Det framhålls särskilt vilka tragiska erfarenheter man har av ett brutalt tillvägagångssätt emot häktade under rannskningsstiden, särskilt i sådana fall där politiska eller rassypunkter spela in.

Det framhålls vidare i uttropet hur fattigdom och arbetslöshet självtillföra orsaka en ökning i sådana förbrytelser, som gälla andras egendom, likväl som den politiska spänningen och hatet mellan raserna ofta utmytna i brott mot den bestående ordningen. Men det gäller att avvärja det hot emot de sista femtio Årens landvinningar ifråga om human och vetenskapligt tillfredsställande behandling av straffade personer, som den politiska och ekonomiska maktyftnaden i äna sidan och fruktan och förtryck å den andra, utgör.

Inför de akuta svårigheterna glömma man de erfarenheter som historien gett och återfaller till tron på grymhet som det bästa mediet att bota grymhet. Man försöker helt barbariskt grunda rättvisan på påtvungna åkändningar, att genom rena våldsmetoder göra oklanderliga medborgare av de dåliga. Dyliga åtgärder, vilka egentligen endast äro ett uttryck för det panikstillstånd i vilket världen befinner sig, hälsas på sina håll med tillfredsställelse som tecken på styrka och makt och man glömma att räkna med den fruktansvärda sförd av bitterhet och hämndlystnad som på detta sätt förberedes för framtiden.

Förbundet väddar i första hand till varje särskilt land att i detta hänsende noggrant kontrollera vad som sker men fortsätter med en vädjan till Folkförbundet att skyndsammant försöka få till stånd en konvention för dessa frågars reglerande.

got ingripande från kung Christian, och Landstingets högerminoritet kommer sannolikt att böja sig för valutslaget till den folkvalda kammaren.

Vi möter emellertid här svårigheten med ett tvåkamrarsystem. Det ligger i dessa för demokratin så svåriga tider stor vikt uppå det den folkvilja, som man avläser i ett valutslag, ges möjlighet att i princip förverkliga sitt program utan sabotage från den kammare, där valutslaget ej omedelbart kan göra sig gällande.

4 intressanta
boknyheter

Hans Larsson:
GEMENSKAP 7:50
Sten Selander:
"MODERN" 4:75
Valfrid Spångberg:
NÄR TIDEN
BYTER SKINN 7:50
Annie Löfstedt:
EN KVINNA
OM BÖCKER 4:25

BONNIERS

Sherwood Andersons öppna
brev till president Hoover.

Nedsmående märkliga brev från den amerikanske författaren Sherwood Anderson till president Hoover — här återgivet med ett par utelämnningar — var först publicerat i The Nation av den 31 aug. i år. Det har fortfarande en aktualitet som sträcker sig långt utöver Amerikas gränser. Inte minst mot bakgrunden av vad som just nu sker i England framså den berömda författarens ord som en hela den nödlidande mänsklighetens appell.

Käre herr president!

Jag är exsoldat, och jag är exarbetare, införd amerikan och nu yrkesförlattare. Jag kom jag till Washington tillsammans med en grupp författare för att protester mot den behandling som veteranerna fått i Washington. Att komma till mitt lands president med en sådan protest är inte något som jag tycker om. Med mig förhåller det sig så här: jag är överbort intresserad av det liv som leveras av enkelt, vanligt folk — arbetare, soldater, stenografer eller vilka som helst. Det beror kanske på att jag själv har kommit från arbetarklassen. Jag föddes i en fattig familj, och jag är fattig ännu. Jag vet, att ni också en gång var fattig.

Som författare tycker jag om att leva lugnt och gå omkring och titta i alla hörn av livet. Jag tror, att jag de sista fyra eller fem åren mesta tiden har äkt omkring i en billig bil i Amerikas fabriksstäder och besökt fattiga farmares hus eller arbetarbostäder i industrisamhället. Jag har inte gjort något slags propagandagång. Jag har sett, observerat och tagit reda på så mycket jag kunnat om amerikanskt liv.

Jag kom i går till Washington för att tala med er som delegerad för en grupp amerikanska författare och intellektuella. Jag ville inte själv komma. Jag hade ingen lust att stå er. Det var er födelssdag. Ni hade värdar hos er. Ni förberedde ert tal för att acceptera er nya presidentkandidatur. Politiska rådgivare irängdes förmodligen omkring er. Det är ert liv — kanske måste det vara ert liv. Jag vill inte kritisera det. Jag kom tillsammans med de andra författarna, därför att jag var störd själv.

Herr president, jag har med egna ögon sett hur arbetarbostäder i det i Amerika jag har gått tillsammans med dem, pratat med dem, suttit med dem. För mig äro de fortfarande amerikanska kamrater, trots att de nu äro män och kvinnor som icke ha arbete. Jag har sett åtskilligt med egna ögon: män som ha familjer att försörja och nu dro omkring på gatorna i amerikanska städer och i det sopstopp; män som blivit utkörda ur sina hus och nu so veka eller vecka på bänkar i parker, på marken i parkerna eller i smutsen under broarna. De flesta av dessa män ha tillräckligt iver och lust att arbeta. Våra gator äro fulla med tiggare, folk som äro alldeles nya i konsten att tugga.

Jag kom till er tillsammans med de andra författarna, därför att jag skulle ha skämts, om jag icke kom. När folk svälter, skäms jag, om jag icke talar ur skägget. När folk försöker hålla på sina rättigheter att leva anständigt i Amerika, försöker mer effektivt organisera sina mänskliga rättigheter och så blir brutalt mottagna av polis och militär — kom ihåg, att jag har sett sådana saker med egna ögon! — när sådant händer, är det

någonting inom mig som säras och blodder.

Vad jag skulle vilja förklara för er är, att min sådana som jag inte alla önska vara radikaler. Jag är själv berättare. Jag skulle önska att jag själv ägna all min tid, all min tanke och energi åt berättandet. Men jag kan det inte.

Jag undrar, herr president, om inte folk sådana som ni, stora män i det offentliga livet, industriledare, finansmän — över huvud sådana män som numera tyckas stå närmast de offentliga uppdrag — jag undrar, om ni inte alla äro alltför fjärran från det verkliga livet. Allting har organiserats och centraliserats i mycket hög grad i Amerika. Kanske ha ni blivit organiserade och centraliserade så starkt, att ni kommit långt bort från det ordinarie, vanliga livet i landet.

Jag har en idé. Den kommer att roa er. Jag tycker, att vi amerikaner borde välja två presidenter. Till exempel — låt er Roosevelt bli presidenter båda två de närmaste fyra åren. Det ser ut att bli innehållsrika år. Ni skulle då arbeta låt oss säga tre månader och sedan skulle Roosevelt rycka in. Under mellantiden skulle ni lämna Vita huset och alla politiska rådgivare, industrimanagrar och bankmän och vara tillsammans med mig. Vi skulle sätta oss i min lilla bil och någon tid leva så som miljoner amerikanska leva just nu. Tillsammans skulle vi gå om natten på gatorna, besöka arbetarbostäder, titta in i parker och besöka ställen, där de arbetslösa samlas — vi skulle komma till tusentals platser som ni aldrig har sett. När ni är tillbaka till ert presidentskap, skulle jag ta med mig Roosevelt. Det skulle vara uppstrande för er båda. Jag svär på det. Det skulle kunna hända, att det blev de intressantaste tre månaderna i ert liv.

Jag har sett och språkat med många fattiga farmare, som nu förlora sina små jordbror, som nu äro fattiga, utarmade och utan hopp. Det finns saker som kan hända en man. Jag svär, att mitt hjärta kom att blöda. Ert hjärta skulle också blöda, om ni finge se vad jag har sett. Nyligen det här året gick jag en dag i en skog. Det hade regnat. Marken var fuktig. Jag gick tyst. Plötsligt hörde jag en lättnad. Jag smög mig fram. Det var en liten Virginiafarmare, som låg på två vid gårdsgården i skogsbrunt och bad. Tårarna rann från hans gamla ögon. Jag smög mig undan utan att bli sedd, men efteråt gjorde jag förfrågning. Han var just en sådan där strävsam fattig amerikansk farmare, som hade stor familj och blivit skuldssatt, och vars farm nu skulle slivas. Han visste inte vad han skulle ta sig till. Han var sårad, uppskrämd och skakad, nu låg han där på knä och ropade till gud. Han står icke ensam. Han representerar, så som jag har skildrat honom, miljoner amerikaner just nu.

Jag återvänder till mitt uppslag. Om min tanke, att vi skola välja både er och herr Roosevelt är vansinnig och ni blir återvald, så föreslår jag er, att ni i alla fall tar er den semestern jag talade om. Smyg ut genom bakdörren i Vita huset en kväll! Låt mig ta er med mig några veckor, så att ni med edra egna ögon får se, vad miljoner amerikaner nu upplever, vad livet i Amerika håller på att utveckla sig till.

Sherwood Anderson.

Bland
tidevarvets

mest anlitade
boktryckerier står

Zetterlund & Thelander
fortfarande bland
de främsta

Radikal prispolitik,
kort leveranstid och gediget
utförande garanteras våra kunder.

SKEPPSBRON 40 • STOCKHOLM
Telefon: Norr 311 80 (5 linjer)



Emy Ek:

Nutida svensk verklighetsskildring.

Det finns olika slag av beslut. Bergson prisar i oförgångliga ord det beslut, vari själen i energisk koncentration genombryter alla vanerföreställningar och hinder och hävdar sin egenart och kraft. Men det finns också ett beslut, som framgår ur själens stelnande. Den hämtar och flaxar som en fångad fågel men inser till slut sin vanmakt. Fångslad, snärjd och bunden av ett övermäktigt öde, samlar den sin kraft blott på ett, det sista beslutet: att nå den frihet som kan nås — döden. Om det förra av dessa beslut handlar Gurli Hertzman-Ericsons *Ett gammalt hus skall rivas* och om det senare Anna Björkmans *Den oöjanna striden*.

Gurli Hertzman-Ericson fortsätter i sin bok att skildra den miljö och de människor, man känner ur hennes föregående arbeten Huset med vindskuporna och Tom Carrell. Med varm och levande konst tecknar hon invånarna i det gamla huset — den sympatiska Lena Invenius, som tagit hand om den föräldralöse Tom Carrell och i detta moderskap funnit mening och innehåll i sitt liv, den pittoreskt elaka fröken Tempelman, skildrad med stor sympati som en stolt natur, »som aldrig krusat sig till någon vänlighet av Gud eller människor», den dräpigt tecknade Augusta, hennes Beata Vardagslag, med sin filosofi: »En ska vara nöjd med som en har det, det mår en bäst av».

Men den gestalt, som efter hand träder i centrum för uppmärksamheten, är den unge Tom Carrell. Han har efter studentexamen hamnat i en bank, men hans orologi, frihetskrävande konstnärnatur

kan ej finna sig till rätta. Han plågas av känslan att kvävas, att slocka, och han samlar alla sina krafter till det stora beslutet: att söka bryta sig en egen väg och få en livsuppgitt, som tillfredsställer honom. Han har, vilket mera sällan händer i verkligheten, den stora lyckan att det rätta ögonblicket träffa den rätta människan, som kan förhjälpas honom till att realisera sina drömmar. Den unge Tom Carrell företräder i förhållande till de gamla i det uttjänta huset en ny tids mentalitet. Han vill leva intensivare, hejare, djärvare, farligare än de. »Vi lever i en hård kamp för tillvaron, men vi lever inte», säger han. I sådana repliker hör man den nya tidens längtan efter livstegring, en ny livskänsla.

Det tragiska motivet i Anna Björkmans bok *Den oöjanna striden* är behandlad med en konst, som gör denna bok till hennes hittills största och mest gripande. Enkelt, behärskat och ofrånkomligt skildras den unga sjömanshustru Noras öde. Under mannens långa frånvaro lämnas hon en sam i huset med mannens bror, den psykiskt efterblivne men kroppsligen jätte starke Anton, som anses beskedlig och menlös. En natt smyger han sig in till svägerskan och våldtar henne. Efter en tid märker hon, att våldtäkten fått följder. Hon sköter sitt arbete som vanligt men hennes klara och rediga förstånd arbetar försvivlat på att finna en lösning av den ohyggliga situationen. Hon försöker att tala med doktorn eller sina närmaste om saken, men skammen och fruktan att icke bli förstådd eller trodd håller henne tillbaka. Hon vill så gärna leva. Hon älskar sin man, hon är ung, frisk och stark och känner själva den lyckas, som sundheten och samlagen med naturen skänker, men till slut förstår hon, att för henne finns ingen hjälp. Alla andra kunna bli hjälpta men icke hon. Hennes öde är alltför grymt. Hon isolerar sig

alltmer, och i ensamheten mognar beslutet att söka den enda hjälp som finns: döden. När hon får veta, att mannen skall komma hem, gör hon allting i ordning, så att huset doftar av renlighet och trevnad, och sedan går hon ned till havsstranden. På förhand har hon noga tänkt igenom varje detalj, så att det skall se ut som en olyckshändelse. Hon lägger sina kläder på stranden och simmar ut. En sista tvekan — och sedan simmar hon vidare, till dess strömmen tar henne.

Anna Björkmans bok hör till de djupa och rena konstverk, som gripa och väcka tankar. Vilken illustration till Schopenhauers lära om den blinda och förnuftslösa världsvilja, som obekymrad om medlen ständigt vill skapa nya former av liv. Vilken skrämdare ironi i det »naturliga urvals», enligt vilket den kloka, sunda och karaktärsfasta Nora går under, medan den fysiskt starkare imbecilen Anton fortsätter att leva och ge uppbov till nya individer. Och vilken illustration till den bristfälliga upplysningen och lagstiftningen inom hitörande områden i vårt land!

I ett av Strindbergs efterlämnade ofullbordade dramer, *Totenisell*, tillrättgas den öde, när han uppvaknar i en annan tillvaro: »Du älskade icke människorna?» »Nej», svarar han, »ty de voro icke älskvärda.» Man tänker på det reliktskifte, när man läser Vira Eklunds nya bok *Vår nästa*. Författarinnan skildrar en ung kvinna, som är duktigt lantbrukare och affärskvinna med kommunala uppdrag. Hennes man är död, men hon har en s. n. som hon varmt älskar. Mer sval och kritisk står hon mot sin övriga familj, som på allt sätt drar nytta av hennes pengar, arbetsförmåga och intelligens, men lönar henne med oacksamhet och förtal. Såväl i förhållande till dem som till byefolkningen ifrågas hon sig: »Är det icke nog, att jag gör min plikt mot dem? Måste jag också älska dem? Hon kommer till slut till det resultat, att handlingen är det viktigaste. Sina sym och antipatier kan ingen helt behärska, men hon kan möta ända fiender med handlingar av ofrandets godhet.

Ett problem, som för närvarande är ett av de mest frätande och orovgivande i vår arbetslöshets, behandlas av Hilding Ostlund i sin roman *Vi stackars fattiga satar*. Han skildrar en kontorschef, som

Ett par ord till Doktor Ahlberg.

Med anledning av en artikel i Tidevarvet den 15 okt. ber en läsare av tidningen om plats för redaktionsdebatt. Doktor Ahlbergs författarskap har underreknad alltid beundrad, och det var därför med en viss förvånning jag läste hans uttalanden nu den 15 okt.

Skulle den danske diktarens varmhjärtade och övertygande ord vara bara fraser? Och skulle R. Rollands, Barbusse, Einsteins m. fl. »enskildas» uttalanden i fredsfrågan bara vara fraser, mindre tungt vägande ord än dussinpolitikerens? Jag vägrar tro detta. Och värdesätter dessa »enskildas» propaganda — ingalunda fraser — i mycket hög grad. De äro opinionsbildande i ännu högre grad än yrkespolitikerna, huru stortas namn dessa senare än må vara. Jag tycker att doktor Ahlberg är tack värt som så väckt folket med i fredsarbetet. *Heder åt detta arbete!* Ska vi då till storms mot fraser, då är det kanske mera öfroluft att ställa upp mot de stora frashjässarna, mot de stortaliska fraser, mot de partipolitiska såväl som de kyrkopolitiska fraser — en hel armé av fraser.

har studentexamen och handelshögskoleutbildning samt flera års praktik i utlandet. Vid indragningar i firman blir han avskedad och kan sedan icke få någon ny anställning. Efter sju års arbetslöshet har han tillsammans med sin hustru hamnat i den djupaste misär. De kastas mellan förtvivlan och drog apati. De svälta och tigga, och till slut drivas mannen in på brottsens bana. Han dömes för stöld, villkorligt dom. Då kommer räddningen. Den bestulne, en rik industriman, förstår tragiken i hans öde och skaffar honom arbete. Boken är en skakande påminnelse om nödvändigheten att göra det yttersta för att avhjälpa den ohyggliga samhällsolycka, som arbetslösheten innebär. Det tekniskt fulländade maskiniviliserade samhället vilar på explosiv grund, så länge detta problem icke får en någorlunda tillfredsställande lösning.



Restaurang Port Arthur
Blekingegatan 40
Telefon Söder 34784
Bra matställe

Eller vad säger doktor Ahlberg om det? De enskilda, modiga män och kvinnor, som ha vakna samveten, acceptera gärna varje redlig strävan, den må komma från vad håll som helst, vilken går ut på att väcka människorna att tänka över vad som händer och sker i våra dagars Europa. Det är de i anden brinnande som utträtt något av värde. »Ensamt därifrån det brinner kan det falla ljus.» Och hur är det ordspråket säger: *Den, som gör något, måste lida.* Det gäller i dubbel mening om fredsarbetarna. Jönköping den 18 okt. 1932.
Sven Gustav Annerfeldt.

Blivande prenumeranter!
Har Ni fått några nummer av Tidevarvet gratis betyder det att en av Era goda vänner gett oss Er adress.

Provprenumerera på Tidevarvet
till årets slut.
Det kostar endast 1 — kr. Instånd avgiften på postgiro 1544. Tidevarvets exp. Triewaldsgränd 2, 3 tr. Stockholm.

V I S T Å T I L L T J Ä N S T

ARMATUR och RADIO.
VAR?
skall man köpa bra och billig ARMATUR och RADIOAPPARATER. Armkorner från kr. 25 till högre priser. Fotovädning.
DAHLGREN S. ELEKTRISKA HORNSTADEN 49. Götgatan 82, f. d. 52.

BABYUTSTYRSLAR
BABYS BOD
Grevturegatan 9, STOCKHOLM
Tel. O. 1860.
Specialaffär för Babyutstyrlar och Småbarnskläder.

BAGERI
Pröva våra härliga Grahamskorpor och vårt goda Kaffebrod, specialitet Saffransbröd, samt våra goda ettöres skorpor.
Elsas Bageri
Döbelngatan 15, Tel. N. 15431.
Filia: Malmsskällngatan 41, Tel. 153 05.

BOKBINDERI
ELLA WITT-NORDGREN S
BOKBINDERI
Hantverkaregatan 44, 1 tr., Stockholm.
Kb. 87 31.
Rekommenderas för Biblioteks- & Privatband. Lektioner meddelas. Begär prospekt.

BOSÄTTNINGSAFFÄREN
9 Lilla Nygatan (Spårväghällplats: Kåkbrinken) - Telefon N. 145 29
Schönfeldts Eftfr.
BO BURMEISTER
Rekommenderas sitt välsorterade lager av GLAS, KERAMIK, PORSLIN och SKAPTNINGARTIKLAR

DAMFRISERING
f. d. Sundins Damfriserings
T. Sö. 332 99, Ebba Bloom, Götg. 18, 1 tr. Permanent onl. Mått en pläs. Kamn, av långt och kort hår. Frisörskola, Hårfrisering och Hårarbete. Spec. Modetinsk och Elektriska Hår- och Ansiktsbehandling, Manicurer, Pedicurer. Öppnaren förmån och försäkr.

KINESISKA MAGASINET
Äkta Kinesiskt Thé
från eget plantage.
KINESISK SHANTUNG
KINESISKA MAGASINET
(Rylanders) Etabl. 1883.
Jungfrug. 29, Stockholm.

KLADESMAGASIN
Klädesmagasinet å Söder.
40 Götgatan (hörnet av Högbergsgatan)
SKINIMINATIONER
i ett 40-tal moderna variationer.
KAPPTYGER - KLÄDNINGSTYGER

KÖP DE VANFÖRAS ARBETEN
GYNNA DE VANFÖRAS FÖRSÄLJNINGSCENTRAL
Beridarebansg. 23, B. Sthlm. Tel. 35 16.
Försäljning av vanförsas arbeten: Vagnlar, skridskå, varer av alla slag, kläder, barnkläder, handarbete, rockor och försälda, lampor, lampskärmar, leksaker m. in. Beställningar mottas.
HJÄLP DE VANFÖRA TILL SJÄLVHJÄLP!

Lucks Reklamaffär

MUSIKLEKTIONER
Piano-
Orgel- och Sånglektioner givas åt nybörjare och något försökarna. Examinator lärarna. Uppslags. 70. V. 392 49.

MOBELPOLITYR
Lundahls Möbelfolja
Svensk vara
är ett utmärkt renoveringsmedel för bomår, polerade och lackerade möbler, golv, korkmattor etc. Borttagar vattenfårskitt på bomår, möbler, återställer dem i sitt nybådade skick. Sitter användning av oljan är möbels impregnerad.
LUNDAHLS TREK. FABRIK
Möbelfolja. Tel. Mellaröden 666
Nederlig: Köpmanstg. 24, Stockholm. Tel. 122 99.

PARFYMAFFÄR
RIK SORTERING AV
Parfyer, Tvålar, Kammar och Borstar hos
B. Svenssons Parfymaffär
(f. d. Hyllins.) Regeringsg. 11. N. 64 69

PENSIONAT
NÄR NI RE-ER TILL STOCKHOLM
beställ rum å
PENSIONAT BRISTOL
Drottninggatan 83v • Tel. 12370
Centralt och billigt

SJUKHEM
Sjuka och Konvalescenthem
STUREHEMMET
Stureparken 7. Tel. 182 79.
Wendela Heilmann, Dipt. Rödakorssyster.

SKOLKURSER
Individuell undervisning för klona barn. Förenklade skolkurser.
Kurser lämpar sig för elever, som ha svårigheter att följa med i större klasser.
Linda Öbergers Eftfr., Skolkurser
Grundade 1914. Tel. V. 394 72.

SPRÅKSKOLA
Brettners Språkskola
Karlavägen 22, 1 tr. Tel. (1)114 45.
Privatkurser i Latin, Tyska, Engelska, Svenska, Matematik.
Mottagn. 11—12 i. m.

TANDETEKNIK- & RKURS
Tandteknikerkurs
Ged. utbildn. i guld- och kautschukarb. Mångårig erf. E. Landau, Valhallavägen 112, Stockholm. Tel. NOR 195 21.

TAPEISERARE o. DEKORATOR
ANTON PERSON
Mäster Samuelsgatan 40, I. T. N. 184 19.
FATOLJER - SOFFOR - OTTOMANER
Beställningar och renoveringar utföras till humana priser o. garanti för gott arbete.

TENN
Lindersers Eftfr.
Specialaffär i svenskt
TENN
SIBYLLEGATAN 29

REKLAMKONSTSKOLA
Utbildning
för reklamens yrken samt
MODTECKNING
erhålls vid
REKLAMKONSTSKOLAN
Telefon: O. 35 60. Sibyll-gatan 3.

FEXTILIER
Ateljé ÅSA-CARINA
Jakobsbergsgatan 9, 4 tr. (invid Biblioteksgatan)
Tel. (1) 192 84
Svenska handvävd Dräktyger, Sportvaster och Scarves

TVATTANSTALT
WIENER TVATTANSTALT A.-B.
Ulvsunda. Tel. 6 18.
TVATT - MÅNGLUG STRYKNING - GARDINER
Hämtning dagligen.

UR och OPTIK
Pryd Ederk hem
med ett ur från urmakare
J. Wahlgren
URMAKARE o. OPTIK
Hornsgatan 1
invid Södermalmsorg.

Den mäktiga skolan.
Särtryck av Honorine Hermelins artikel ur Tidevarvet nr. 38 kan rekvireras på Tidevarvets exp. Triewaldsgränd 2, 3 tr., mot insändande av 15 öre i frimärken.

Maria Lazar:

Glädjande moder.

Modernas revolution var under efterkrigstiden betydligt mera stormig och konsekvent än den politiska revolutionen. Korta kjolar, kortklippt hår, nedflyttad midja, ingen större skillnad på olika gestalter, ingen större skillnad mellan man och kvinna, mellan gammal och ung, mellan arbetsdräkt och aftontoalett. Allt var enkelt, förnuftigt och aptitligt. Ett idealtiskt mod för den rättvis och försönlig, som ännu inte alls har blivit verklighet.

Den som är van att betrakta modet, inte som en uppfinning av skräddarna i Paris utan som en symbol för den härskande tidsandan — en symbol, vilken man liksom alla symboler inte kan ogilla eller erkänna utan bara har att konstatera — den blev för ett par år sedan, när den första reaktionen började visa sig i modenheterna, helt förskräckt. Det såg ut som om vi skulle störta rakt in i medeltidens igen, eller åtminstone i det västra förtidigt. Låtor här, långa kjolar, överdrivet framhävande av könet. Man spådde redan höga krager och snöriv. Ett utomordentligt invecklat snitt blev utmärkande för de nya kläderna, damen skilde sig redan från springliknaden igen, brokig lyx vann insteg i material och modeller. Den gudabenedade värld, som herr von Papen drömmer om för den närmaste framtiden, såg man redan för några år sedan långsamt återupstå, iförd sina gamla moder.

Det blev i alla fall inte riktigt så. Det blev olika. Ty om också allt inget redan har funnits en gång, återkommer det dock aldrig helt oförändrat. Kjolar och lockar vägrade att växa utöver en viss längd. De ville helt enkelt inte. Aftondräkterna, nå, för allt i världen, den som har råd till det må nu gärna klä ut sig på kvällarna. Och häret ja, högst Garbolar, låtor och härkantar bäres sällan och i så fall endast av princip.

De bestämmelser ifråga om kläddräkten som under gångna tiden utfärdades för att hindra medelklassen att ta efter societetens vanor och ruinera sig på dem, skulle sannligen inte vara nödvändiga nu, lyxbetonet det nya modet än må bete sig. Man klär visserligen ut sig då och då till kvällen, spelar modän teater med släp, när det nu nödvändigt så skall vara, men varenda dag, på gatan, i arbetet, hemma, i järnvägskvällen, på resor, kort sagt i hela vardagslivet, struntar man i hela rasket och klär sig med ens — vad beror det egentligen på? — oerhört förnuftigt, glatt, stiltigt och samtidigt sinn-

rikt. Men framförallt — och det faller först och främst i ögonen — oförskämt billigt. Dock aldrig riktigt färdigt. Ty fattiga verkade egentligen endast de kvinnor vilkas kläder tillkännagav deras förvildade »jag vill, men kan inte». Det var på den tiden, när man ville se ut som en kronprinsessa. Men nu vill ju faktiskt alla se ut som filmdivor och sådana har ju oftast inte något annat än en polobus på sig och en försvinnande liten mössa, mycket på sned. Därigenom ser de alldeles särskilt rörande ut. En sportbus är överkomlig, en basermössa eller en pulnmössa likaså.

Den stil som passar för sport, resor och lantliv har också erövrat alla storsmulers gator. Den verkar redan en liten smula uniform. Också pullovern, triåklämmingen i en, två eller tre delar är fullt sällskapsmässig. Den som inte redan av olika skäl bär något förenings-tecken, har i varje fall sitt monogram i mössan. Den brokiga halduken byter man oftare än de vita kragera för.

I småsaker blir detta uniformliksnande med alldeles särskilt ovälskande. Det har med sig just lagom många små dumheter för att inte bli långtråkigt som mod. Så är det ju till exempel idiotiskt med den där lilla mössan, när det blir kallt fryser man sitt ena öra. Om det blåser, råkar häret i vind förvirring, men för att förhindra detta har man det synnerligen intelligenta, minimala floret. Hattar är inte förbjudna, inte ens bredbrättiga, men ven behöver egentligen en hatt, man nöjer sig med en oförändrat till huvudbonad, om man är rik kan man

varje dag ha en ny färg och så är man nöjd. Midjan sitter högt upp och stannar också där, ja, varför inte, den som gymnastiserar och simmar behöver i alla fall inte någon korsett och så bekväma de nya kläderna än är saknar de fullständigt det manliga inslaget. Det är ett genomgående kvinnligt mod, som med alla sina dumma små påhitt i alla fall har mening och förstånd. Och — vad som i dessa dagar verkar nästan förblyffande: *det har humor*.

Skall detta mod också vara en symbol för tidsandan? Ja, därutinnan lär det väl inte utgå något undantag. Men då kunde man ju rent av bli optimistisk! Ja, varför inte. Det nya modet har visserligen inte mycket karaktär eller hållning, det är till och med en liten aning oärligt — som naturligtvis inte är någon olycka ifråga om ett mod, det uppför sig självsvaldigt och skämsamt. Men trots allt innebär det ett ungdomligt och hälsosamt motstånd mot det exklusiva herrskapsmod, som under de senaste åren ville bli allanrändande.

Modet av i dag har uppstått ur själviskänslan hos de klasser, som förr urskillningslöst brukade apa efter den s. k. köcieteten. Det visar att kvinnor kan klä sig bekvämt och förnuftigt på samma gång som raffinerat. Det är mjukt och undfallande på kvällen, på dagarna rent av motsäpigt. Det gynnar ungdomen, eftersom det är fullständigt respektöst. Gudskelov!

Faktum är: vi släpar inte med oss gatumdammet i våra kjollåtar, vi går inte omkring med magera ingressad i fskben, vår hals är fri och bar, vi tappar inte några härnålar och puffärmar har vi mest för nöjes skull. Vi revolterar visserligen inte emot många slag av föråldrad tendens, men vi är i alla fall inte med dem. Och allt detta är sant, fastän världen håller på att gå raka vägen tillbaka till medeltiden? Ja, trots allt. Det ger mycket att tänka på.

Guds gröna ängar.

(Forts. fr. sid. 1.)
i det närmaste omöjligt. — Särskilt förtjänar artisen en eloge för ridan — den var en livligt ögonförlöj — och reklamaffischen är i sitt slag enastående.

Regiellt är jag övertygad om att herr Molander nedlagt ett utomordentligt arbeta — men — men. Tusen gånger hellre hade jag sett samma energi utvecklad för att iscensätta »Till Damaskus I», kända det vackraste och mest egenartade drama vi äga på svenskt språk. *Det hade varit en gärning — värd att belata dubbelt förköp för.*

Om meningen var att se »Guds Gröna Ängar» genom amerikansgrers ögon, glömda regissören många karakteristiska smådrag. Gud skulle haft sin gungstol, Noak åtminstone två »rocking chairs», etc. etc. Det blev ingen lokalkolorit över händelserna trots »ekensspråket». Det föreföll onödigt vulgärt och jag förstår att en andigt inriktad person vämjes åt mycket han ser — men återigen ett »men», vad är det som tvingar en sådan person att gå på teatern för att möta sin Gud? Vardagslivet överflödar gudnäs inte av någon kristligt tolerans och det är mig en ölet gå varför de klerikala elementen äro snara att sätta sig till doms i tro- och antitroårgör?

Kan Dramaten spela in pengar på sitt bibliska spel, så är det dem väl unnat. Använd sedan bara pekunierna till att gagna svensk konst med.

Ur den långa rollistan stannar det kvar i minnet ett flertal starka gestalter, ingafunda negroida till sitt kenne, men dramatisk levande. Främst Blickingbergs ståtliga Gud Fader, Karin Ekelunds »Kains flicka», en mycket realistisk och god prestation, Torsten Wings Noak och Adolphsons Adam-Hezdrel. Kanske var det några ännu som hederstätt levandegörden efter sin bildformåga. Dock, intricket av negermaskerad var permanent hela kvällen igenom.

Publiken föreföll mera uttröttad än uppbyggd. De interloierande negro spirituals, som tonade från läktaren, saknade sydstatnegrens extasiska sötna — men kängade svenskt musikaliskt och underhållande. Den rätta, sammanbindande religionsexansen, som jag förmodar att de amerikanska sångarna tillfört stycket som ett värdefullt plus — bortföll således.

I mitt tycke var kvällen öndigt långtråkig och allt annat än tankeväckande.
Sven Stål.

Film.

Van Dyke skog oss en gång i ljudfilmens barndom med häpnad genom Vita skuggor. Den rymde en frisk fränhet och en mjuk melankoli, som på ett sållsamt sätt stack av mot den vanliga affischblonden. Han har tyvärr varit sig oförbegen att hålla denna linje. Hollywood besitter en oerhörd förmåga att pressa sönder personligheter. I hans senaste film Tarzan skymtar dock de gamla greppen fram. Det hänsynslösa utnyttjandet av infödingarna och de vitas snikhet skildras i träna bilder. Men endast i förbigående. Och när i slutet allt är upplaggt för en svandane snärt åt västerländska civilisationen i bästa Travestil, väklar han plötsligt in på misromanikens viloljande spår. Detta hindrar likväl inte att filmen är höstens hittills bästa.
Arne Holmström.



havremust åt dig och mig och barnen

Kooperativa gör havremust. Se där nyheten som just nu med tillfredsställelse konstateras i så många svenska hem. Nu ska du och jag och barnen äta havremustvälling ofta, låter det. Den är hälsosam och lätt att laga. Tag 1/4 l mjölk, rör ut 1/2 msk must i llet av mjölkken, koka upp resten och håll i musten, koka 3-5 min, smaksätt med socker och salt.

1/4 pkt — 65, 1/2 pkt kr 1:20

kooperativa

NYHET!

Själslig Läkekonst

Mesmer • Christian Science • Freud.

Av Stefan Zweig

» — den plöjer djupt. Den är glänsande skriven — »
Dr. Henning Wijkmark i Sv. Dagbl.

SKOGLUNDS BÖCKER

Postverket och äktenskapet.

(Forts. fr. sid. 1.)
assistenterna i den nu avslutade kursen äro nämligen de första i sitt slag. Visserligen tillkom 1928—29 ett tiotal kvinnliga postassistenter, som gått prövningsvägen. Men den tid som förlutit sedan dess är för kort för att ännu kunna inverka på »erfarenheten».

För de kvinnliga posttjänstemän som under förutvarande förhållanden »sökte sig ut i landets» stod däremot i motsats till vad som gällde för »männen, ingen vidare befordran till buds. De fingo stanna livet ut på den plats de fått, medan den för deras manliga kamrater kunde innebära en gradpassering, omfattande en 4—5 år. Att sådana förhållanden i hög grad måste inverka på lusten att pröva på platser med ögynnsamma levnads- och arbetsförhållanden förefaller ganska rimligt.

Först när man kommer in på de *gifta* tjänstemännens befordringsförhållanden blir dock saken enligt hr Orne riktigt allvarlig. Han framhåller att det hittills ansetts praktiskt taget omöjligt att tvångsförflytta en gift kvinnlig befattningshavare från mannens tjänstgöringsort, särskilt om hon har barn att vårda. Det torde heller aldrig ha ifrågakommit att en gift kvinna själv sökt befordran till annan ort än den där makens verksamhet varit förlagd. En person i sådan ställning är alltså, menar hr Orne, fullständigt förlorad som rekryt för högre tjänster.

Hr Orne ser befordringsfrågan ur ståtssynpunkt och anser äktenskapet som en privatsak. Gång på gång måste man dock framhålla att staten i sin befordringspolitik ej får försvåra det lagliga äktenskapets vidmakthållande. Ett sådant försvårande sker likaväl genom förbud mot gift kvinna i statstjänst som genom att det sinnrikt uttänkta befordrings-systemet skall gå fram över den äktenskapliga familjebildningen. Så länge staten håller på det lagliga äktenskapet, får den ej göra sig skyldig till en sådan motsägelse.

Men det är inte nog med detta. Också

de manliga tjänstemännen, som gift sig med kvinnliga statstjänare bli i många fall fördärvade ur befordringsynpunkt, emedan de hellre än att låta sig förflyttas och sålunda för familjens räkning avstå från hustruns inkomst, stanna kvar i underordnade befattningar.

Men saken tycks i verkligheten inte vara fullt så enkel. På frågan om de ville befordras genom att förflyttas t. ex. till övre Norrland, svara även sådana manliga tjänsteinnehavare, som *icke* äro gifta med kvinnliga statsanställda, att de alla ej skulle reflektera på sådan befordran. Genomgår man postens historia skall man dessutom finna att det ofta förekommit att manliga befattningshavare i stället för att genom fortsatt arbete i verket gottgöra staten de förmåner, som denna skänkt dem i och med utbildningen för högre tjänster i postverket, övergått till andra befattningar såsom byrådirektör, justitieråd, miljonär, anställningar i högtbetalade privatföretag etc. Sålunda gått förlorade som rekryter för högre tjänster.

Hr Orne ser befordringsfrågan ur ståtssynpunkt och anser äktenskapet som en privatsak. Gång på gång måste man dock framhålla att staten i sin befordringspolitik ej får försvåra det lagliga äktenskapets vidmakthållande. Ett sådant försvårande sker likaväl genom förbud mot gift kvinna i statstjänst som genom att det sinnrikt uttänkta befordrings-systemet skall gå fram över den äktenskapliga familjebildningen. Så länge staten håller på det lagliga äktenskapet, får den ej göra sig skyldig till en sådan motsägelse.

Köp Edra Hälsovårdsartiklar

för
KVINNOHYGIEN **HAVANDESKAP**
FÖRLÖSSNING **BARNAVÅRD**

hos

31 Regeringsgatan 31 KUNGL. HÖVLE. RANTÖR

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon N. 48.42. Mottagningstid 10—12.

EXPEDITION:
Telefon N. 48.42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgiron 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:—, kvartal kr. 1:50. Lösningsnummer 15 Öre.

ANNONSPRIS:
I text 25 öre per linjemeter.

Stockholm 1932
Zetterlund & Thelander Boktryckeri-A. B.